

Äskande ur kommunstyrelsens effektiviseringsfond för att ta fram en strategisk plan för äldreomsorgen 2023 - 2033

Sammanfattning

Socialförvaltningen vill ta fram en strategi som tillser att framtidens utmaningar kan ske med så låg kostnadsökning som möjligt och med visionen om bibehållen eller helst högre kvalitet. Socialförvaltningen behöver därför en långsiktig planering och inriktning som är väl förankrad för att göra denna resa möjlig. Denna strategi ska vara den inriktning som förvaltningen ska ha för att genomföra den omställning som äldreomsorgen står inför de kommande åren samt beskriva åt vilket håll förvaltningen.

För att klara ta fram denna behöver förvaltningen tillsätta en projektledare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-09-23

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att äska 400 tkr ur Kommunstyrelsens effektiviseringsfond för att skapa en strategi för äldreomsorgen för 2023 – 2033.

Sandra Säljö

Expedieras till: Kommunstyrelsen
För kännedom
till:

Bakgrund

Herrljunga står inför en demografisk förändring där det är fler som blir allt äldre och de kommer att öka kraftigt de kommande 10 åren. Idag är 25 % av Herrljungas befolkning över 65 år. Samtidigt väntas antalet personer i arbetsför ålder, därmed andelen sysselsatta och skatteintäkter, utvecklas med en lägre takt. Det innebär stramare ekonomiska förutsättningar för kommunen samtidigt som det finns svårigheter att rekrytera personal. Alla faktorer pekar därmed på att kommunerna kommer ställas inför effektiviseringskrav. Detta samtidigt som invånarna kommer att ställa allt högre krav på innehållet i tjänsterna som samhället erbjuder. Effektiviseringen behöver därför ske med underliggande krav på bibehållen eller till och med förbättrad kvalitet, vilket medför att arbetssätten behöver förändras.

Prognoserna visar att andelen äldre ökar mer i Herrljunga än i likvärdiga kommuner och medelåldern i Herrljunga är högre än Sverige medlet. Bara från 2020 till 2022 har befolkningen i Herrljunga ökat med 155 personer över 65 år. Totalt i Herrljunga finns idag 1833 personer mellan 65 år och 79 år samt 540 personer över 80 år. Kostnaden om äldreomsorgen bedrivs exakt som idag framåt är 66 643 kr per invånare mellan 65 - 79 år samt 263 575 kr invånare över 80 år. Andelen mellan 65 - 79 år kommer att vara ganska oförändrat fram tills 2030 medan personer över 80 år ökar med 271 personer. Omräknat i kostnader per invånare ökar kostnaden med **71,4 mkr** fram tills 2030 (263 575 kr x 271 personer). Tilldelningen i budget utifrån demografi är **32 mkr** vilket medför att det kommer att saknas **39,4 mkr** för att bedriva äldreomsorgen precis som idag.

Detta innebär att kommunens långsiktiga planering måste ta sikte på ett ökat behov av resurser riktade till den äldre delen av kommunens invånare. I och med att invånarna lever längre kommer fler personer ha insatser under längre tid samtidigt som antalet personer i de högre ålderskategorierna ökar. För att tillhandahålla dagens nivå på insatser kommer resurstillskott till äldreomsorgen att vara ofrånkomligt. Det är därför viktigt att besluta vilken ambitionsnivå som är möjlig framöver utifrån de resurser som finns tillgängliga.

Revisionen har vid granskningen av kommunens kvalité i äldreomsorgen år 2021 rekommenderat socialnämnden att ta fram en strategisk plan för äldreomsorgen. Förvaltningen har haft detta som en av de prioriterade frågorna under 2022 men trots hög prioritet har den fått stå tillbaka utifrån att andra delar av verksamheten har prioriterat sig och tagit tid av den strategiska ledningen.

Socialförvaltningen vill ta fram en strategi som tillser att framtidens utmaningar kan ske med så låg kostnadsökning som möjligt och med visionen om bibehållen eller helst högre kvalitet. Socialförvaltningen behöver därför en långsiktig planering och inriktning som är väl förankrad för att göra denna resa möjlig. Denna strategi ska vara den inriktning som förvaltningen ska ha för att genomföra den omställning som äldreomsorgen står inför de kommande åren samt beskriva åt vilket håll förvaltningen.

Bedömning av måluppfyllelse

En strategisk plan för äldreomsorgen är en förutsättning för att kunna identifiera de områden som förvaltningen måste arbeta med för att hitta de områden som är möjliga att effektivisera. Att ta fram en strategi som medför att förvaltningen får ett underbyggt underlag att arbeta vidare med knyter an till en hållbar och inkluderande kommun. Både utifrån ansvaret att klara en framtida svår ekonomisk utmaning inom äldreomsorgen med fler äldre samt inkludering av den äldre befolkningen.

Ekonomisk bedömning

För att kunna ta fram en genomarbetad strategisk plan krävs att tid avsätts till att skapa en plan med planeringsförutsättningar för äldreomsorgen. Förvaltningen bedömer att kostnaden för att ta fram en sådan plan ligger runt 400 tkr för att ta in en projektledare under hösten 2022. Projektledaren kommer tillsammans med förvaltningsledning arbeta fram ett förslag till strategi. Planeras vara klart till januari 2023. Planen kommer inte ge effekt direkt men den kommer att skapa en möjlighet att planera effektiviseringsåtgärder strukturerat den närmsta tio åren samt en möjlighet även för andra förvaltningar och för politiken att fatta beslut för att klara Herrljunga kommuninvånarens behov.

En strategisk plan som visar förutsättningarna framåt gör att förvaltningen kan ta mer förankrade beslut i fakta och därmed skjuta in resurserna rätt samt arbeta på effektiviseringar där de är möjliga.

Bedömning av bidrag till digital utveckling

Den strategiska planen kommer med största sannolikhet peka på att förvaltningen tillsammans med kommunen i sin helhet behöver ta kliv in i digitaliseringen och innovationen för att klara framtidens utmaningar inom äldreomsorgen.

Samverkan

Ärendet samverkas på FSG 2022-10-20